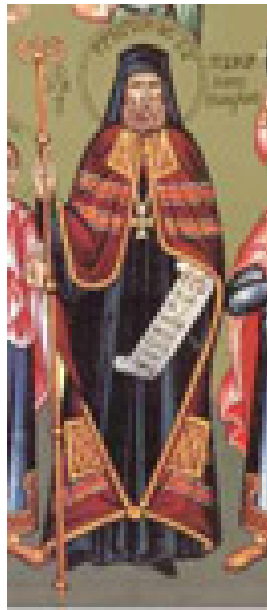


Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>



## Άγιος Γρηγόριος Ε' Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως



Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/1301/saint.aspx> για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: N/A  
Δημιουργία εγγράφου: 09/11/2024 00:12:37

## Σύνοψη

---

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 10 Απριλίου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: N/A

# Βιογραφία

---

Ἐν ἀγχόνῃ κὰν τέθνηκας Πατριάρχα,  
ὄμως γε αἰεὶ ζῆς ἐν Ἐδέμ τῇ Θεῖα.  
Τῇ δεκάτῃ Πατριάρχης θῦμα γέγον' οὐνεκα Ἕθνους.

Ο Ἅγιος Γρηγόριος, κατὰ κόσμον Γεώργιος Ἀγγελόπουλος, γεννήθηκε στη Δημητσάνα τὸ ἔτος 1745 μ.Χ., ἀπὸ εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετους γονεῖς, τὸν Ἰωάννη καὶ τὴν Ἀσημίνα. Τὸ 1767 μ.Χ. μετέβη στὴ Σμύρνη, κοντὰ στὸν θεῖο του ἐκκλησιάρχῃ Μελέτιο, παρακολουθώντας μαθήματα στὴν Εὐαγγελικὴ Σχολή. Στὴ συνέχεια παρακολούθησε μαθήματα φιλοσοφίας στὴν Πάτμο ἀπὸ τὸν Δανιὴλ Κεραμέα. Μετὰ τὶς σπουδές του ἦλθε στὴν αυτοκρατορικὴ μονὴ τῆς Μεταμορφώσεως τῶν Στροφάδων νήσων, ὅπου ἐκάρη μοναχὸς λαμβάνοντας τὸ ὄνομα Γρηγόριος. Ἀπὸ ἐκεῖ τὸν κάλεσε ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης Προκόπιος καὶ τὸν χειροτόνησε ἀρχιδιάκονό του. Ὄταν ἀργότερα χειροτονήθηκε πρεσβύτερος, ἐπέστρεψε στὴ Δημητσάνα καὶ ἔδωσε 1.500 γρόσια γιὰ τὴν στέγαση τῶν ἀπόρων φοιτητῶν.

Ο Ἅγιος Γρηγόριος μὴθήκε στὴν Φιλικὴ εταρεία ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Φαρμάκη περὶ τὰ μέσα τοῦ ἔτους 1818 μ.Χ. στὸ Ἅγιον Ὄρος. «Ἔδειξεν εὐθύς ζωηρότατον ἐνθουσιασμόν ὑπὲρ τοῦ πνεύματος αὐτῆς» καὶ «ἠυχήθη ἀπὸ καρδίας», γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ τῆς.

Στις 19 Αὐγούστου 1785 μ.Χ. ἐκλέγεται οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ παραμένει στὸν πατριαρχικὸ θρόνο μέχρι τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1798 μ.Χ.. Κατὰ τὸ ἔτος αὐτὸ καθαιρεῖται ἀπὸ τὴν Πύλη, διότι θεωρήθηκε ἀνίκανος νὰ διατηρήσει τὴν ὑποταγὴ τῶν Χριστιανικῶν λαῶν κάτω ἀπὸ τὸν Τουρκικὸ ζυγὸ καὶ ἐξορίζεται στὸ Ἅγιον Ὄρος. Τὸ 1818 μ.Χ. κλήθηκε γιὰ τρίτη φορά στὸν Οἰκουμενικὸ θρόνο, στὸν ὁποῖο καὶ παρέμεινε μέχρι τὴν ἡμέρα τοῦ μαρτυρικοῦ τοῦ θανάτου.

Ο Κωνσταντῖνος Κούμας ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἅγιος Γρηγόριος δὲν ἦταν μόνο «σεμνὸς τὸ ἦθος, λιτὸς τὴν δίαιταν, ταπεινὸς τὴν στολὴν, ζηλωτὴς τῆς πίστεως, δραστηριότατος εἰς ὅλα τὰ ἔργα του», ἀλλὰ ἦταν καὶ «ἄκαμπτος εἰς τὰς ἰδέας του καὶ δὲν τὸν ἔμελε διὰ κανὲν ἐναντίων, ὅταν ἀπεφάσιζε τίποτε». Καὶ ὁ Γρηγόριος ἀποφάσισε. Ἐτάξε ὡς σκοπὸ στὴν ζωὴ του νὰ υπηρετήσῃ πιστὰ τὸ δούλο Γένος καὶ νὰ βοηθήσῃ με ὅλες τὶς δυνάμεις του καὶ με τὴν ζωὴ του στὴν ἀπελευθέρωση ἀπὸ τὸν Τουρκικὸ ζυγὸ. Γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τοῦ χρησιμοποιοῦσε ὅλη του τὴ διπλωματικὴ δεξιότητά του.

Στὴν προσπάθειά του ὁ Ἐθνομάρτυρας νὰ διασώσῃ τὸν Ἑλληνικὸ πληθυσμὸ ἀπὸ τὴν σφαγὴ καὶ συγχρόνως νὰ παραπλανήσῃ τὸν Σουλτάνο καὶ νὰ δώσῃ τὴν ευκαιρία στους ἀγωνιστὲς νὰ ἐργάζονται ἀνενόχλητοι, ἀναγκάσθηκε νὰ ἀφορίσῃ τους ἐπαναστάτες.

Συντριπτική απάντηση στους κατηγορούς του Γρηγορίου θα δώσει ο Αλέξανδρος Υψηλάντης με τις οδηγίες που έστειλε από το Κισνόβιο της Βεσσαραβίας στους αρχηγούς της Πελοποννήσου: «Ο μὲν Πατριάρχης βιαζόμενος παρὰ τῆς Πόρτας σᾶς στέλλει ἀφοριστικὸ καὶ ἐξάρχους, παρακινώντας σας νὰ ἐνωθῆτε μὲ τὴν Πόρταν. Ἐσεῖς ὁμως νὰ θεωρῆτε ταῦτα ὡς ἄκυρα καθόσον γίνοντα μὲ βίαν καὶ δυναστείαν καὶ ἄνευ θελήσεως τοῦ Πατριάρχου». «Ἄς μὴν λησμονήσωμεν ὅτι ὑπάρχουν περιστάσεις καθ' ἃς ἀπαιτοῦνται θυσίαι μεγαλύτεραι καὶ αὐτῆς τῆς θυσίας τῆς ζωῆς καὶ ὅτι ἐνίοτε ἡ μαρτυρικὴ ζωὴ εἶναι πικρότερον ἀλλὰ πλεον ἐπιβεβλημένον καθῆκον καὶ αὐτοῦ τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου. Καὶ αὐτὴν τὴν ὑπέρτατην θυσίαν προσέφερον ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης, ὅστις συνησθάνθη συναίσθημα πικρότερον καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου, ὅταν θυσιάζων πάντα ἐγωισμόν καὶ ἀποβλέπων εἰς τὸ ἀληθινὸν συμφέρον, ἠναγκάσθη νὰ θέσῃ τὴν ὑπογραφὴν του κάτωθι ἐγγράφου καταδικάζοντας τὸ κίνημα, ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ὁποίου ὀλοψύχως ἠῦχετο καὶ εἰργάζετο. Ὑπογράφων, ἀπεμάκρυνε τᾶς ὑπονοίας τῆς Πύλης περὶ συμμετοχῆς εἰς τὸ κίνημα ἐπισήμων κύκλων, μὴ ὑπογράφων, θὰ ἐπεβεβαίωσεν τᾶς ὑπονοίας, ὅτε δεινὴ ἐπιπίπτουσα ἡ τιμωρία τοῦ τυράννου κατὰ τῶν βυσσοδομούντων, θὰ ἐνέκρου τὸ κίνημα πρὶν ἢ ἐκραγῆ. Ἄλλως ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης μετὰ θαυμαστῆς ἐγκαρτερήσεως ὑπέστη τὸ μαρτύριον, ὅταν ἐπέστη τὸ μαρτύριον, ὅταν ἐπέστη ἡ ὥρα, καίτοι ἡδύνατο νὰ σωθῆ διὰ τῆς φυγῆς».

Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ ἐπιστολὴ που ἔστειλε ὁ Ἅγιος Γρηγόριος στις 26 Δεκεμβρίου 1820 μ.Χ. στον Ἐπίσκοπο Σαλώνων Ησαΐα καὶ πολύτιμη ἀπὸ ἱστορικὴ ἀποψη, γιατί ἀποδεικνύει πως ὁ Εἰρηνοποιὸς παρακολουθοῦσε ὅλα ὅσα συνέβαιναν στὴν Ελλάδα, σε ὅλες του τις λεπτομέρειες καὶ τις προετοιμασίες γιὰ τὴν ἐπανάσταση: «Ἀμφοτέρα τᾶς τιμίας ἐπιστολᾶς, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ Φοῦντα Γαλαξειδιώτου, ἀσφαλῶς ἐδεξάμην καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς τιμίους λόγους ἔγνων. Ἐχεμυθείας, ἀδελφέ, μεγίστη χρεῖα καὶ προφύλαξις περὶ πᾶν διάβημα, οἱ γὰρ χρόνοι πονηροὶ εἰσι καὶ ἐν ταῖς φιλοπατριώταις ἐστὶ καὶ μοχθηρῶν ζύμη, ἀφ' ἧς ὡς ἀπὸ ψωραλέου προβάτου φυλάττεσθε. Κακὸν γὰρ πολλοὶ μηχανῶνται διὰ τὸ τῆς φιλοπλουτίας ἔγκλημα. Διὸ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξω κοινολογῶν μοι ἐμπιστευομένοις πατριώταις, τὰ ἐχεμυθείας δεόμενα. Οἱ Γαλαξειδιῶται, οὔς ἐπιστέλλεις μοι συνεχῶς, πεφροντισμένως ἐνεργούσι, καὶ ἀφ' ὧν ἔγνω ἀδύνατον ἀντὶ παντὸς τιμίου οὐδ' ἐλάχιστον λόγον ἔρκος ὀδόντων φυγεῖν. Οὐ μόνον τὰ σά, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ἐν Μορέᾳ ἀδελφῶν γράμματα κομίζουσι μοι. Ἡ τοῦ Παπανδρέα πρᾶξις πατριωτικὴ μὲν τοῖς γινώσκουσι τὰ μύχια, κατακρίνουσι δὲ οἱ μὴ εἰδότες τὸν ἄνδρα. Κρυφὰ ὑπερασπίζου αὐτόν, ἐν φανερωῶ δὲ ἄγνοιαν ὑποκρίνου, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐπικρίνει τοῖς θεοσεβέσιν ἀδελφοῖς καὶ ἀλλοφύλοις. Ἴδια πράννον τὸν Βεζύρην λόγοις καὶ ὑπόσχεσιν, ἀλλὰ μὴ παραδοθῆτω εἰς λέοντος στόμα. Ἄσπασον οὖν ταῖς ἐμαῖς εὐχαῖς τοὺς ἀνδρείους ἀδελφούς, προτρέπων εἰς κρυψίνουσαν διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων. Ἀνδρωθήτωσαν ὡσπερ λέοντες καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου κρατύνει αὐτούς, ἐγγὺς δ' ἔστι τοῦ Σωτῆρος τὸ Πάσχα. Αἱ εὐχαὶ τῆς ἐμῆς μετριότητος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου, ἀδελφέ μου Ἡσαΐα. Γεωργοὶ ἀκαμάτως καὶ ὄλβια γεώργια δώσοι σοι ὁ Πανύψιστος».

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος συνιστοῦσε τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸν ἐνίσχυε μὲ κάθε μέσο. Ἦταν ἀποφασισμένος νὰ θυσιάσθῃ γιὰ τὴν Πατρίδα. «Χρεωστοῦμεν», ἔλεγε, «νὰ ποιμαίνωμεν καλῶς τὰ ποίμνιά μας καὶ χρεῖας τυχοῦσης νὰ κάμωμεν, ὅπως ἔκαμεν ὁ Ἰησοῦς δι' ἡμᾶς διὰ νὰ μᾶς σώσῃ....».

Σε ἐπιστολὴ που ἔστειλε πρὸς τὸν Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανό, ἔγραφε: «Συλλειτουργεῖ ἐν Χριστῷ καὶ λίαν ἀγαπητὴ ἀδελφέ. Ἔλαβον τὴν ἀπὸ 20 Ἀπριλίου ἐπιστολήν σου. Ἡ ἀπόφασίς μου περὶ μελετωμένης ἀνορθώσεως «σχολῆς» τῆς φιλότατης πατρίδος εἶναι τοιαύτη, ὡς ἡ ἰδικὴ σας. Ὅπως θέλης μάθει καὶ παρὰ τοῦ ἰδίου. Τὸ κιβώτιον τοῦ ἐλέους πρέπει νὰ ἐμψυχωθῆ. Καὶ τὴν βουλήν τοῦ Κυρίου ἀνθρώπιναι δυνάμεις δὲν δύνανται νὰ τὴν μεταβάλουν. Γενηθήτω τὸ θέλημά Του».

Κάτω από την λέξη «σχολήν» υπονοούσαν την Ελληνική Επανάσταση. Οι Φιλικοί μάλιστα ονόμασαν επιστάτες της σχολής τον Οικουμενικό Πατριάρχη Γρηγόριο και τον Πατριάρχη Ιεροσολύμων Πολύκαρπο.

Όταν σε μια συνεδρίαση της Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ο Μητροπολίτης Δέρκων Γρηγόριος προέτρεψε τον Πατριάρχη να μεταβούν στην Πελοπόννησο για να τεθούν επικεφαλής της Επανάστασης, ο Γρηγόριος ο Ε' απάντησε: «Καί ἐγὼ ὡς κεφαλὴ τοῦ Ἔθνους καὶ ὑμεῖς ὡς Σύνοδος ὀφείλομεν νὰ ἀποθάνωμεν διὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν. Ὁ θάνατος ἡμῶν θὰ δώσῃ δικαίωμα εἰς τὴν Χριστιανοσύνην νὰ ὑπερασπίσῃ τὸ Ἔθνος ἐναντίων τοῦ τυράννου. Ἄλλ' ἂν ὑπάγωμεν ἡμεῖς νὰ θαρρύνωμεν τὴν Ἐπανάστασιν, τότε θὰ δικαιώσωμεν τὸν Σουλτάνον ἀποφασίσαντα νὰ ἐξολοθρεύσῃ ὅλον τὸ Ἔθνος».

Όταν μερικοί προσπάθησαν να τον πείσουν να φύγει από την Κωνσταντινούπολη και να σώσει τον εαυτό του, ο καλός ποιμένας απάντησε: «Μὲ προτρέπετε εἰς φυγὴν. Μάχαιρα θὰ διέλθῃ τὰς ρύμας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ λοιπῶν πόλεων τῶν χριστιανικῶν ἐπαρχιῶν. Ὑμεῖς ἐπιθυμεῖτε ὅπως ἐγὼ μεταμφιεζόμενος καταφύγω εἰς πλοῖον ἢ κλεισθῶ ἐν οἰκίᾳ οἰουδήποτε εὐεργετικοῦ ὑμῶν Πρεσβευτοῦ, ν' ἀκούω δὲ ἐκεῖθεν πῶς οἱ δῆμιοι κατακρεουργοῦσι τὸν χηρεύοντα λαόν. Οὐχί! Ἐγὼ διὰ τοῦτο εἶμαι Πατριάρχης, ὅπως σώσω τὸ Ἔθνος μου, οὐχὶ δὲ ὅπως θὰ θεωρήσωσιν ἀδιαφόρως πῶς ἡ πίστις αὐτῶν ἐξυβρίσθῃ ἐν τῷ προσώπῳ μου. Οἱ Ἕλληνες, οἱ ἄνδρες τῆς μάχης, θὰ μάχωνται μετὰ μεγαλυτέρας μανίας, ὅπερ συχνάκις δωρεῖται τὴν νίκην. Εἰς τοῦτο εἶμαι πεπεισμένος. Βλέπετε μεθ' ὑπομονῆς εἰς ὅτι καὶ ἂν μοῦ συμβῆ. Σήμερον (Κυριακὴ τῶν Βαΐων) θὰ φάγωμεν ἰχθεῖς, ἀλλὰ μετὰ τίνας ἡμέρας καὶ ἴσως καὶ ταύτην τὴν ἐβδομάδα οἱ ἰχθεῖς θὰ μᾶς φάγωσιν... Ναί, ἄς μὴ γίνω χλεύασμα τῶν ζώντων. Δὲν θὰ ἀνεχθῶ ὥστε εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Ὁδησοῦ, τῆς Κερκύρας καὶ τῆς Ἀγκῶνος διερχόμενον ἐν μέσῳ τῶν ἀγυῶν νὰ μὲ δακτυλοδείκτωσι λέγοντες: "Ἰδοὺ ἔρχεται ὁ φονεὺς Πατριάρχης". Ἄν τὸ Ἔθνος μου σωθῆ καὶ θριαμβεύσῃ, τότε πέποιθα θὰ μοῦ ἀποδώσῃ θυμίαμα ἐπαίνου καὶ τιμῶν, διότι ἐξεπλήρωσα τὸ χρέος μου... Ὑπάγω ὅπου μὲ καλεῖ ὁ νοῦς μου, ὁ μέγας κληρὸς τοῦ Ἔθνους καὶ ὁ Πατὴρ ὁ οὐράνιος, ὁ μάρτυς τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων».

Ο Γρηγόριος ο Ε', ο φλογερός αυτός Ιεράρχης, ακολούθησε τον δρόμο του. Σάρκωσε ολόκληρο το υπόδουλο Γένος. Επωμίσθη το σταυρό του. Ανέβηκε το Γολγοθά του. Δέχθηκε ραπίσματα, χλευασμούς, εμπτυσμούς και τέλος τον θάνατο με απαγχονισμό. Μπροστά στο Πατριαρχείο, την ημέρα του Πάσχα του 1821, οι Τούρκοι κρέμασαν τον Πατριάρχη.

Στο έγγραφο της καταδίκης του (τουρκιστί «γιαφτάς»), αναφέρεται η αιτία του απαγχονισμού του: «...Ἄλλ' ὁ ἄπιστος πατριάρχης τῶν Ἑλλήνων... ἐξ αἰτίας τῆς διαφθορᾶς τῆς καρδίας του, ὄχι μόνον δὲν εἰδοποίησεν οὐδ' ἐπαίδευσεν τοὺς ἀπατηθέντας, ἀλλὰ καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα ἦτο καὶ αὐτός, ὡς ἀρχηγός, μυστικὸς συμμετοχὸς τῆς Ἐπανάστασης... ἀντὶ νὰ δαμάσῃ τοὺς ἀποστάτας καὶ δώσῃ πρῶτος τὸ παράδειγμα τῆς εἰς τὰ καθήκοντα ἐπιστροφῆς τῶν, ὁ ἄπιστος οὗτος ἔγινεν ὁ πρωταίτιος ὄλων τῶν ἀνεφεισῶν ταραχῶν».

Εἴμεθα πληροφορημένοι ὅτι ἐγεννήθη ἐν Πελοποννήσῳ καὶ ὅτι εἶναι συνένοχος ὅλως τῶν ἀταξιῶν, ὅσας οἱ ἀποπλανηθέντες ραγιαδες ἔπραξαν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Καλαβρυτῶν...

Ἐπειδὴ πανταχόθεν ἐβεβαιώθημεν περὶ τῆς προδοσίας του ὄχι μόνος εἰς βλάβην τῆς ὑψηλῆς Πύλης, ἀλλὰ καὶ εἰς ὄλεθρον αὐτοῦ τοῦ ἔθνους του, ἀνάγκη ἦτο νὰ λείψῃ ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς καὶ διὰ τοῦτο ἐκρεμάσθη πρὸς σωφρονισμό τῶν ἄλλων».

Ἐνα χρόνο μετὰ τον απαγχονισμό και την μεταφορά του τιμίου λειψάνου του από τον πλοίαρχο Μ. Σκλάβο στην Οδησό της Ρωσίας, ο Ζακυνθινός ιερωμένος Οικονόμος Νικόλαος Κοκκίνης, μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Ζακύνθου, εφημέριος τότε του παλαίφατου ναού της Οδηγήτριας και φλογερότατος Φιλικός, ευαισθητοποιημένος από την θυσία του Πατριάρχη, συνθέτει Ακολουθία προς τιμήν του νέου Ιερομάρτυρα, κάτι που αποδεικνύει περίτρανα ότι ο Άγιος Γρηγόριος στη συνείδηση του Γένους κατέκτησε αμέσως με το τίμιο αίμα του θέση Αγίου.

Το 1871 μ.Χ. η Εκκλησία της Ελλάδος θεώρησε επιβεβλημένο να μετακομίσει το τίμιο λείψανό του από την Οδησό στην απελεύθερη Αθήνα. Για τον σκοπό αυτό συστάθηκε Επιτροπή, στην οποία συμμετείχαν ο Αρχιεπίσκοπος Ζακύνθου Νικόλαος Β' ο Κατραμής και Αρχιμανδρίτης Αβέρκιος Λ. Λαμπίρης, Α' γραμματεὺς της Ιεράς Συνόδου. Στην Οδησό απεδόθησαν ἀπὸ τα μέλη της Επιτροπῆς και τους ἐκεῖ ομόδοξους τιμές Αγίου στο ιερό λείψανο του Αγίου Γρηγορίου. Κατὰ την Πανυχίδα μάλιστα, που τελέσθηκε ἐκεῖ κατὰ την ἡμέρα της μνήμης του, «ἐέξεφώνισεν ἀπ' ἄμβωνος, κατ' ἐπίμονον τῶν ὁμογενῶν ἀπαίτησιν, λογύδριον ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ζακύνθου». Το ιερό λείψανο ἐφθάσε στην Αθήνα την 25η Ἀπριλίου 1871 μ.Χ., ὅπου οἱ Ἀθηναῖοι του ἐπεφύλαξαν πάνδημη υποδοχή. Με κατάνυξη και ἀγαλλίαση ἐναπετέθη στον Καθεδρικό Ναό του Ευαγγελισμοῦ της Θεοτόκου, ὅπου φυλάσσεται μέχρι σήμερα σε περίβλεπτη λάρνακα.

Στις 10 Ἀπριλίου 1921 μ.Χ. ἀνακηρύχθηκε Ἅγιος ἀπὸ την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος.

# Λειτουργικά κείμενα

## Απολυτίκιον

### Ἦχος α΄. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Δημητσάνης τὸν γόνον βυζαντίου τὸν πρόεδρον, καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἀπάσης, γέρας θεῖον καὶ καύχημα. Γρηγόριον τιμήσωμεν πιστοί, ὡς Μάρτυρα Χριστοῦ πανευκλεῆ, ἵνα λάβωμεν πταισμάτων τὸν ἴλασμόν, παρὰ Θεοῦ κραυγάζοντες. Δόξα τῷ δεδωκότι σου ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐν εὐκλείᾳ οὐρανῶν, δοξασαντᾶ σε Ἅγιε.

## Ἄτερον Ἀπολυτίκιον

### Ἦχος πλ. δ΄.

Εὐλογητὸς εἶ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὸν θεῖον Πατριάρχην ἐνισχύσας, οὐρανόθεν ἐκπέμψας αὐτῷ βοήθειαν, καὶ δι' αὐτοῦ Ἑλλήνων ἔθνος ἀνουψώσας, πρὸς προγόνων τὴν εὐκλειαν.

## Ἄτερον Ἀπολυτίκιον

### Ἦχος γ΄. Τὴν ὠραιότητα τῆς Παρθενίας Σου.

Ἡ Πελοπόννησος ἡ πολυθαύμαστος, γεννησαμένη σε, Μάρτυς Γρηγόριε, καὶ θρεψαμένη καλλοναῖς, αὐγάζεται τῆς δόξης σου, μᾶλλον δ' ἡ περίδοξος Ἀθηνῶν πόλις τέρπεται, ἐν τοῖς κόλποις ἔχουσα, τὸ σεβάσμιον σκῆνός σου. Διὸ καὶ γεγηθυῖαι κραυγάζουσι, δόξα Θεῷ τῷ Παντοκράτορι.

## Κοντάκιον

### Ἦχος δ΄. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἀθροισθέντες ἅπαντες, γνήσιοι παῖδες, τῆς Ἑλλάδος σήμερον, ἐπὶ τὴν πόλιν Ἀθηνῶν, τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον, ἄσμασι θείοις, λαμπρῶς ἑορτάσωμεν.

## Μεγαλυνάριον

Βασιλεὺς παράνομος τὸν κλεινὸν, κρεμᾶ Πατριάρχην, ἐν τῷ ξύλῳ παραφρονῶν, Βασιλεὺς δὲ πάλιν, φιλευσεβῆς δὲ τοῦτον, δεχόμενος κηδεύει, εἰς γῆν Ὁρθόδοξον.

## Ἄτερον Μεγαλυνάριον

Τῆς Πελοποννήσου θεῖος βλαστὸς, καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὁ θησαυρὸς, καὶ τοῦ Πανελληνίου, τὸ καύχημα τὸ μέγα, Πατριαρχῶν τὸ κλέος, νέε Γρηγόριε.

## Ἄτερον Μεγαλυνάριον

Δεῦτε εὐφημήσωμεν οἱ λαοὶ, τὸν θεῖον Ποιμένα, καὶ ὑπέρμαχον τῶν πιστῶν, τὸν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐν ξύλῳ ἠρτηθέντα, ὡς ὁ Δεσπότης Χριστὸς.

## Ἄτερον Μεγαλυνάριον

Τὸν φωστῆρα πάντες τὸν φαεινὸν, τὸν ἐκ Δημητσάνης, ἀπαστράψαντα αἰσθητῶς, ποιμένων τὴν δόξαν, καὶ κλέος τῶν Μαρτύρων, Γρηγόριον τὸν νέον, ὕμνοις τιμήσωμεν.

### **Ἔτερον Μεγαλυνάριον**

Τὸν Ἱερομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῦ Πανελληνίου, ἀπροσμάχητον βοηθὸν, φύλακα καὶ  
ρύστην, τῶν ἐπικαλουμένων, Γρηγόριον τὸν νέον, πάντες ὑμνήσωμεν.

### **Ἔτερον Μεγαλυνάριον**

Τοῖς Ἱερομάρτυσι καὶ σεπτοῖς, θεῖοις Ἱεράρχαις, συγχορευῶν ἐν οὐρανοῖς, Γρηγόριε μάκαρ,  
Ὅσιοις καὶ δικαίοις, καὶ πάσι τοῖς Ἁγίοις, ἡμῶν μνημόνευε.

### **Ὁ Οἶκος**

Τὴν τῶν προγόνων ἐκποθῶν δόξα, ὁ Πατριάρχης ἀναλαβεῖν τὸ Ἔθνος τὸ τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ  
ἀγχόνη ἀρνατηθῆναι ὑπέμεινεν, ὑπὸ γένους ἀσεβοῦς, ἀθῶος ὡς ἐνοχος. Τοῦτον οὖν ὁ  
εὐσεβείας κλάδος Αὐτοκράτωρ δεξάμενος, ἐπαξίως ἐνταφιάζει ἐν πόλει τῆς Ὁδέσσης. Ὅθεν  
εἰ δι' αὐτοῦ λυτρωθέντες Ἕλληνες ὑπὸ τοῦ σκληροῦ ζυγοῦ, καὶ σήμερον πάντες ἐν τῇ ἑορτῇ  
αὐτοῦ συναθροισθέντες, ἄσμασι θείοις, λαμπρῶς ἐορτάσωμεν.

### **Κάθισμα**

#### **Ἦχος α'. Τὸν τάφον Σου Σωτήρ.**

Επέλαμψεν ἰδοὺ, ἡ ἀγία ἡμέρα, τῆς θείας ἑορτῆς, τοῦ σοφοῦ Πατριάρχου, ἡρώων ἀπόγονοι,  
εὐσεβέστατοι Ἕλληνες, ταύτην σήμερον, περιχαρῶς ὁμοῦ πάντες, ἐορτάσωμεν, τῆς γὰρ  
ἡμῶν σωτηρίας, ἡ πρόξενος γέγονε.

### **Ἔτερον Κάθισμα**

#### **Ἦχος α'. Τὸν τάφον Σου Σωτήρ.**

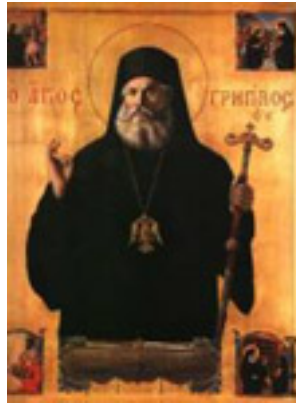
Ἀδάμας ὡς στερρός, ὡς ἀκλόνητος πύργος, ὡς ἄκμων ἀκαμπής, προσβολαῖς τῶν ἀνόμων,  
ὑπήνεγκας Γρηγόριε, καὶ οὐδόλως εἰδέδεξαι, τὴν ἀσέβειαν, τὴν δὲ ὀρθόδοξον πίστιν,  
ἀνεκήρυξας, ἐν τῷ σταδίῳ γενναίως, διὸ σὲ γεραίρομεν.



# Αγιογραφίες / Φωτογραφίες



Άγιος Γρηγόριος Ε' Πατριάρχης  
Κωνσταντινουπόλεως



Άγιος Γρηγόριος Ε' Πατριάρχης  
Κωνσταντινουπόλεως



Τοιχογραφία Ι. Μ. Στροφάδων και  
Αγίου Διονυσίου Ζακύνθου. Έργο  
Ιωάννου Τσολάκου.



Άγιος Γρηγόριος Ε' Πατριάρχης  
Κωνσταντινουπόλεως



Άγιος Γρηγόριος Ε' Πατριάρχης  
Κωνσταντινουπόλεως



Άγιος Γρηγόριος Ε' Πατριάρχης  
Κωνσταντινουπόλεως



Ο απαγχονισμός του Πατριάρχη  
Γρηγορίου Ε'



Άγιος Γρηγόριος Ε' Πατριάρχης  
Κωνσταντινουπόλεως



«Ο απαγχονισμός του Πατριάρχη  
Γρηγορίου Ε'», πίνακας του  
Νικηφόρου Λύτρα



Ο απαγχονισμός του Πατριάρχη  
Γρηγορίου Ε΄



Άγιος Γρηγόριος Ε' Πατριάρχης  
Κωνσταντινουπόλεως



Άγιος Γρηγόριος Ε' Πατριάρχης  
Κωνσταντινουπόλεως



Πατριαρχικό και συνοδικό σιγίλλιο του πατριάρχη Γρηγορίου Ε', 1798 μ.Χ. - Αρχείο Ιεράς Κοινότητος Αγίου Όρους Πρωτάτο - Στο κάτω μέρος, με γαλάζια μήρινθο, απαιρωρείται η μολύβδινη σφραγίδα του πατριάρχη. - Ο πατριάρχης, φροντίζοντας για την ευταξία και τη βελτίωση όλων των μονών που υπάγονται στη δικαιοδοσία του οικουμενικού θρόνου, ανακαινίζει το «Τυπικό» του Αγίου Όρους που είχε εκδόσει στα 1783 ο εκ των προκατόχων του πατριάρχης Γαβριήλ Δ'. Μεριμνώντας για τη λειτουργία της Σχολής του Αγίου Όρους, ορίζει την εκ μέρους της Μεγάλης Εκκλησίας οικονομική ενίσχυση της Σχολής με 375 γρόσια. Οι επιστάτες της Ιεράς Κοινότητος θά εκλέξουν δύο έγκριτους μοναχούς ως επιτρόπους του σχολείου, οι οποίοι και θά μεριμνούν για τη συλλογή κάθε χρόνο άλλων 625 γροσίων από τις μονές, ώστε το συνολικό ποσό των 1000 γροσίων να επαρκεί για τη μισθοδοσία των διδασκάλων και για τις λειτουργικές δαπάνες.



Η λάρνακα του Γρηγορίου του Ε'

Ανδριάντας του Πατριάρχη Γρηγορίου Ε', δεξιά της εισόδου του Πανεπιστημίου Αθηνών. Αναγέρθηκε το 1872 μ.Χ. με δαπάνη του Γεωργίου Αβέρωφ. Έργο του γλύπτη Γ. Φυτάλη.



Ο Οικουμενικός Πατριάρχης  
Βαρθολομαίος ανάβει κεριά μπροστά  
στην Πύλη του μαρτυρίου του  
Πατριάρχου Γρηγορίου Ε' η οποία  
από τότε παραμένει κλειστή εις  
ένδειξιν τιμής και μνήμης



Ο Οικουμενικός Πατριάρχης  
Βαρθολομαίος καταθέτει λίγα  
λουλούδια μπροστά στην Πύλη του  
μαρτυρίου του Πατριάρχου  
Γρηγορίου Ε' η οποία από τότε  
παραμένει κλειστή εις ένδειξιν τιμής  
και μνήμης

# Οπτικοακουστικό Υλικό

---



Ακούστε το απολυτίκιο!

## Σχετικές συνδέσεις

---

1. [Άγιος Κωνσταντίνος ο εξ Αγαρηνών](#)
2. [Άγιος Ιωσήφ Ιερομάρτυς Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης](#)
3. [Σύναξις των εν Πάτμω Αγίων](#)
4. [Σύναξις των εν Δωδεκανήσω Αγίων](#)
5. [Σύναξη της Παναγίας Ελώνης στην Αρκαδία](#)
6. [Σύναξη της Παναγίας της Καλαμιώτισσας στην Ανάφη](#)
7. [Σύναξη πάντων των εν Αγίοις Πατέρων ημών Αρχιεπισκόπων και Πατριαρχών Κωνσταντινουπόλεως](#)
8. [Σύναξη της Παναγίας της Φανερωμένης στην Νάξο](#)
9. [Σύναξη των Οσίων Κολλυβάδων Πατέρων, των εκ του Αγιονύμου Άθωνος ορμωμένων](#)
10. [Σύναξη των Αγίων Νεομαρτύρων των μετά την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως μαρτυρησάντων](#)